

Agnes Cleve

Agnes Elisabeth Cleve föddes 23 aug 1876 i Uppsala och dog 26 maj 1951 i Stockholm. Efter avlagd studentexamen inledde hon sina konststudier vid den Konstindustriella skolan (föregångaren till Konstfack i Stockholm).

Cleve valde efter sina studier i Stockholm att gifta sig och bilda familj samt bosätta sig ett par år i Göteborg, där hon även studerade konst vid Valands målarskola för Carl Wilhelmsson.

År 1913 for Cleve till Paris efter en uppslitande skilsmässa och tog där upp sina konststudier igen på "La Palette" för Le Fauconnier tillsammans med konstnären John Jon-And som hon sedermera också gifte sig med.

Paret Cleve Jon-And flyttade runt lite men hamnade till slut i Göteborg. I sommartorpet i Källviken vid Gullmarsfjord spenderade de mycket tid tillsammans och denna plats blev också en samlingspunkt för många samtida konstnärer, exempelvis kom det rysk-tyska paret Gabriele Münter och Wassily Kandinsky till Sverige i skuggan av det första världskrigets tumult. Kandinskys kubistiska och tyska modernistiska konstnärsgrupp "Der Blaue Reiter" fick stor inverkan på både Cleve och Jon-Ands konstnärskap.

Under sitt liv företog sig Cleve ett flertal studieresor för att måla, bland annat till Holland, Belgien, England, Italien, Nordafrika, Spanien, Turkiet, Förenta staterna (där hon också var bosatt en tid) samt Skagen och Sandhamn.

I Cleves produktion återfinns figurtavlor, fönsterutsikter, porträtt, stadsbilder och västkustmotiv. Hennes måleri är starkt stiliserat med kalla färgtoner och känslös stämning, och hennes konst återfanns på flera utställningar runt om i Europa. Särskilt omtalad är en utställning tillsammans med konstnärinnan Sigrid Hjertén i Paris 1937.

Agnes Cleve har av en tysk tidskrift klassats som Sveriges främsta konstnärinna under 1900-talets första hälft och hon finns bland annat representerad på Nationalmuseum, Gävlemuseum, Norrköpings museum och Göteborgs Konstmuseum.

Agnes Cleve "New York" 1936, akvarell

Agnes Cleve "Lässtund" 1918,olja

Vad betyder då Cleves och de expressionistiska uttrycksformerna för dagens samhälle?

Det finns flera exempel på konstnärspär där kvinnan tvingats ge upp sina konstnärliga ambitioner för att sköta hemmet, men i fallet Cleve Jon-And så förhöll det sig inte alls så. Agnes Cleve fortsatte att utveckla sitt måleri under parets tid tillsammans. Kanske kan Agnes Cleves måleri sägas stå för en frigörelse från de traditionella könsrollerna som funnits konsthistorien igenom?

Det har enligt konstvetare skett en uppvärdering av Cleves och Jon-And's roll för modernismens genombrott i Sverige under tidigt 1900-tal. Cleve, tillsammans med Jon-And, har bidragit till att föra in det expressionistiska uttrycket i svensk konst. Detta genombrott innebar, tror jag, även ett uppsving inom det övriga samhället. Konst handlar mycket om att formulera sig, uttrycka sina innersta tankar, känslor och uppfattningar om sin omvärld. Konstnärer vill skapa och framkalla reaktioner hos betraktaren. Det handlar inte längre bara om att försöka återge något på ett realistiskt sätt eller att skapa en vacker målning, utan om att påverka på något sätt, ibland till och med provocera för att väcka tankar och sinnesbilder. Expressionismen hade som mål att skildra den inre stämningen hos en individ eller en grupp och därför har den expressionistiska konststilen, tror jag, haft en betydande roll i och påverkan på samtidskonstens utveckling.